

Nr 320.

Av herr **Forssell**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av väg- och vattenbyggnadskåren.

I föreliggande proposition föreslås följande fyra anordningar ägnade att väsentligen förringa värdet av den föreslagna väg- och vattenbyggnadskåren:

1. Såsom villkor för inträde i kåren uppställs principiellt kravet, att vederbörande erhållit reservofficersutbildning (inom fortifikationen).

2. För väg- och vattenbyggnadskåren speciellt avsedd militärutbildning förlägges till en 90-dagars kurs före inträdet i kåren.

3. Kårchefens militära adjutant avses ägna kåren mindre del av sin tid, hans arvode härför uppskattas endast till 1,500 kronor.

4. Kåren ställes under chefen för fortifikationen, det sista dock av mindre betydelse, jämfört med föregående punkter.

Kravet på reservofficersutbildning inom fortifikationen gör i och för sig kåren till en onödig dubbelorganisation. Den specialutbildning, fortifikationen kan finna lämpligt giva den ena eller den andra av sina reservofficerare, borde kunna genomföras utan denna dubbelorganisation. Skulle dylik specialutbildning kräva tid, som icke är tillgänglig under ordinär tjänstgöring som reservofficer, torde lönen till överste och ingenjöradjutant i föreslagna kåren, 4,500 kronor per år, bättre kunna användas som extra löneförmåner åt reservofficerare, som underkasta sig avsedd specialutbildning.

Om i visst undantagsfall det principiella kravet på genomgången reservofficersutbildning i fortifikationen skulle eftersättas, kommer kravet på 3 månaders specialutbildning före utnämningen i kåren att göra eftergiften betydelselös, ty ytterligt få ingenjörer av för kåren önskvärdt slag — d. v. s. i sitt yrke särskilt framgångsrika — skulle finna det lämpligt att *anmäla sig som aspiranter* till kåren genom att genomgå en så långvarig och för dem därigenom så dyrbar kurs.

Kårchefens militära adjutant skulle komma att representera så gott som allt det djupare militära vetande, som skulle förefinnas inom kåren. (Ingen torde kunna inbilla sig att en tre månaders kurs ens uppe på reservofficersutbildning kan skänka militärt vetande av den mera djupgående art, som planläggande av militär utbildning kan kräva.) För att det tekniska vetande, som officerarne inom väg- och vattenbyggnadskåren besitta, skall militärt kunna komma till sin rätt, kräves med visshet ett omfattande arbete av den militära adjutanten. När dennes syssla skjutes åt sidan såsom förhållandevis betydelselös (1,500 kronor per år), är detta ett påtagligt bevis för, vad

som även i övrigt framgår av propositionen, att meningen med föreliggande förslag icke är att utnyttja kårofficerarnes tekniska kunskaper till det militära förberedelsearbetet.

Genom kårens ställande under fortifikationsgeneralen skulle utnyttjandet av kårofficerarnes tekniska kunskap inom andra militära organisationer än fortifikationen försvåras. Det finnes inom kommunikations- och husbyggnadstekniska områdena, vilka speciellt falla inom väg- och vattenbyggnadskårens gebit, många militära frågor av största betydelse även för andra än fortifikationen. Dessa frågor behandling i samarbete med kåren skulle utan tvivel främjats, om kåren — såsom 1927 års förslag förutsatte — förlagts direkt under Kungl. Maj:t men stått till fortifikationsgeneralens förfogande i mobiliseringsavseende.

Allmänna synpunkter på väg- och vattenbyggnadskårens organisation.

Under de många och ingående överläggningar, som under de senaste 20 åren förekommit angående väg- och vattenbyggnadskårens organisation, är det några synpunkter, som synas mig vitala och som ganska allmänt omfattas av dem, som önska en positiv lösning av frågan.

En av dessa synpunkter är, att den tekniska sakkunskap, som finnes representerad inom väg- och vattenbyggnadskåren, skall redan i fredstid utnyttjas för att sätta militären i fortlöpande kontakt med de tekniska rönen och framstegen, så att det militära *förberedelsearbetet* i ingenjörstekniskt avseende ständigt hålles på högsta nivå. Man anser sålunda, att ett *utredningsarbete* i intim kontakt med militären bör permanent fortgå, varvid den militära sakkunskapen hos ingenjörerna är av mindre betydelse, huvudsaken är att de äro framstående såsom *ingenjörer*. Ett visst militärt vetande är därvid önskvärt hos ingenjören, men av underordnad betydelse.

Kravet på militärutbildning sattes — såvitt man kunde utröna, just ur ovan angivna synpunkt — i 1927 års förslag endast till fullgjord värnplikt. Förslaget godtogs därför också av förespråkarna för positivt arbete inom kåren. Å andra sidan kunde man möjligen sänka på detta krav, om man finge möjlighet att tillgodogöra sig en framstående ingenjörskapacitet, som icke fullgjort värnpliktsutbildning.

Den »kurs» på trenne månader, som enligt 1927 års förslag följde *efter* utnämningen i kåren, skulle ur ovan angivna synpunkter kunna antingen bestå i en militärt lagd utbildning till någon viss militärteknisk post, eller också däri att vederbörande finge sig tilldelat att ur sina civilingenjörsmässiga synpunkter studera igenom någon detalj av den militära tekniken, för att se om denna krävde någon justering för att komma i nivå med den rådande civila tekniken.

Den fortsatta tjänstgöringen inom kåren skulle på samma sätt kunna bli mera militärt betonad eller få mera tekniskt rådgivande karaktär.

Vid sidan av detta arbete, men delvis även i intimt samband därmed, kommer uppgiften att ordna den militära användningen av högre eller lägre tekniskt skolad personal inom facket.

Intresset från ingenjörernas sida för att på detta sätt nyttiggöra sitt vetande till försvarets fromma är påfallande stort. I motsatt fall vore det otänkbart att ens förutsätta inrättandet av en kår, arbetande efter ovan angivna linjer. Med all sannolikhet skulle det vara möjligt att redan med nuvarande organisation på frivillighetens väg få avsevärt arbete uträttat i positiv riktning, om blott intresse för saken funnes på ledande håll.

Sammanfattning.

Kungl. Maj:ts föreliggande proposition nr 220 skulle av väg- och vattenbyggnadskåren göra en onödig och kostsam dubbelorganisation inom fortifikationens reservofficerskår och samtidigt omintetgöra eljest föreliggande möjlighet att av kåren skapa en nyttig och smidig föreningslänk mellan den militära och civila tekniken. Jag får därför hemställa,

att riksdagen måtte avslå propositionen ifråga.

Stockholm den 31 mars 1930.

Carl Forssell.

